

Mirjam van Oeveren voor de stapels ROB-dozen in het Stadsdepot.

Tinnen (pap)kom.

Galjoen met boordgescut (resten rode verf aanwezig).

Tinnen bord en kopje.

Doos leer, met daarin ondermeer enkele kinderschoentjes.

Zegellood (?) of amulet met engel.

Fragment van een gegoten lood-tinnen rijtuig.

Religieus insigne (hanger)

Maria met kind.

Dozen leer van stadskernonderzoek uit 1978.

Doos leer, met daarin ondermeer enkele kinderschoentjes.

Terug van weggeweest!

DiEP zoekt vrijwillige schoonschrijvers

Deborah Paalman

Heeft u een vaste hand, kunt u klein en netjes schrijven met pen en inkt en bent u ook nog geïnteresseerd in archeologie? Dan kunt u zo aan de slag als vrijwilliger bij het Dordtse Stadsdepot. Erfgoedcentrum DiEP staat daar de komende jaren voor een grote klus: het verwerken van enorme stapels archeologische vondsten, want het stadsdepot krijgt er een groot aantal bij.

Het is misschien al wel tien jaar geleden dat Mirjam van Oeveren, destijds restaurator bij het Dordts Archeologisch Centrum, voor het eerst opperde dat het zo mooi zou zijn als de complete collectie van archeologische vondsten uit de gemeente Dordrecht ook in Dordrecht bewaard zou worden. Mirjam, nu collectiebeheerder archeologie in het Stadsdepot (Erfgoedcentrum DiEP): „In de loop van de tijd kwam ik er achter dat er op allerlei plaatsen archeologisch materiaal ligt van Dordrecht. En als we wat met dat erfgoed willen doen, is het toch handig als we alles bij elkaar hebben.” Die wens gaat nu in vervulling!

Depot

Even een stukje geschiedenis. Want hoe komt het dan dat niet alle vondsten die in Dordrecht zijn opgegraven, ook in Dordrecht worden bewaard? Dat heeft te maken met het feit dat opgravingen

in Dordrecht vóór 1995 werden uitgevoerd door de toenmalige Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Het Rijk deed de opgravingen vaak samen met de amateurarcheologen van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN). Vondsten van die opgravingen gingen mee naar de Rijksdienst in Amersfoort. Vondsten van zelfstandig AWN-onderzoek belandden in de werkplaats van de AWN. Pas zo'n 10 jaar geleden, toen de archeologie commercieel werd en de ROB niet meer als enige opgroef, verhuisde het grootste gedeelte van de Dordrecht-vondsten van de ROB naar het provinciaal depot in Alphen aan den Rijn. In dat provinciale depot worden archeologische vondsten van gemeenten uit de provincie Zuid-Holland bewaard. Op haar beurt draagt de provincie nu de oude collecties over aan gemeentes met een eigen depot. Gemeentes zonder depot kunnen nog steeds bij de provincie terecht.

Archeoloog

Pas in 1995 trok de stad Dordrecht een eigen gemeentelijke archeoloog aan. Met de opgravingsbevoegdheid die de gemeente toen kreeg, was ook de deponering van vondsten geregeld. Die bleven sindsdien in de gemeente Dordrecht zelf. Eerst aan de Gravenstraat en in de oude aula op de Essenhof, maar sinds 2006 in het Stadsdepot op industrieterrein Dordtse Kil III. Daar, onder goede klimaatcondities, liggen meer dan 8000 bijzondere vondsten en vele honderden kratten met (bulk)onderzoeksmateriaal opgeslagen.

Met de AWN werden eerder al afspraken gemaakt: zodra een oud project door hen is uitgewerkt, zullen de vondsten worden overgedragen aan het Stadsdepot/DiEP. Het provinciale depot had echter te kampen met achterstallig werk en gebrek aan financiën. Veel dozen waren nog niet gesorteerd en bevatten soms ongeconserveerd materiaal. Van overdracht onder die condities kon geen sprake zijn. Maar daar is in 2011 verandering in gekomen. Ook het provinciale depot moet bezuinigen en dus opruimen. Daarom is een groot deel van de Dordrecht-collectie uit Alphen alsnog geconserveerd en de inhoud van de dozen is zo goed mogelijk geïnventariseerd. Onder deze condities kon het materiaal wél worden geaccepteerd door het Stadsdepot/DiEP.

Mirjam van Oeveren: „Het is héél veel wat er uit Alphen komt: ik kan hier tot m'n 200ste, 8 dagen in de week, 24 uur per dag aan werken! In die tijd was het nog niet gewoon om in het veld te selecteren wat je wel mee moet nemen en wat niet. Eigenlijk had de selectie daar moeten plaatsvinden, want je kunt niet alles bewaren... Nu moet het achteraf. Het kan dus best zijn dat in overleg met de stadsarcheoloog alsnog materiaal wordt afgestoten en vernietigd.” „Bovendien kunnen we dat wat wordt overgedragen niet zomaar in de kast zetten: in het verleden was er minder aandacht voor vondstdocumentatie. Aan de administratie van de vondsten ontbreekt dus nog wel eens iets. Er zijn gelukkig wel lijsten, maar het is nog wel even wat uitzoekwerk om te kijken wat van welke opgraving is, als op de dozen alleen het jaartal is genoteerd en 'Stadskernonderzoek zonder specifieke locatie'.

Ook zit veel materiaal nog in oude zakjes en kan het nog wel een 'afstofbeurtje' gebruiken. Dat moet dus allemaal omgepakt worden naar nieuwe zakken die voldoen aan de huidige depoteisen. Ook zijn de oude ROB-dozen niet conform het calamiteitenprotocol van het stadsdepot én niet geschikt voor de afmetingen van de rekken daar. Dat betekent dus ook ompakken naar nieuwe dozen, zodat er geen ruimte in het depot wordt verspild.”

Specials

Mirjam vertelt verder: „Op 13 september is de eerste vracht afgeleverd: 13 pallets, met in totaal 425 (van de 443) dozen 'Stadskernonderzoek'. De inhoud bestaat uit keramiek, glas, hout, metaal, leer en bot. Daarnaast werden 17 archiefdozen gebracht, 8 dozen met dia's, 300 veldtekeningen en objecttekeningen van aardewerk (18), glas (57) en metaal (10). Deze eerste lading bestaat vooral uit 'bulk onderzoeksmateriaal': gefragmenteerde vondsten. Maar dat is lang niet alles. In de loop van 2011 en volgend jaar wordt ook de rest overgedragen, waaronder ook de museumwaardige vondsten, de 'specials'.”

Mirjam geeft een opsomming: „Er wordt nog materiaal verwacht van opgravingen bij onder andere Huize Johanna, de Vismarkt-Tolbrugstraat-Gravenstraat, de Drievriendenhof, Nieuwkerksplein, de Grote Kerk en Dubbeldam. De lading 'specials' die wij verwachten zal bestaan uit 500 voorwerpen van keramiek, 600 van metaal, een tiental objecten van leer en nog een aantal pallets met natuursteen.”

“Overigens staat er vanuit het provinciaal depot ook nog een groot aantal bruiklenen van Dordtse vondsten uit bij andere instituten, waaronder het Rijks Museum voor Oudheden in Leiden en de Rijksdienst zelf in Amersfoort (nu de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Ook zijn kort voor de overdracht nog bruiklenen uitgegeven aan het nieuwe 'Archeologiehuis Zuid-Holland' (bij het Archeon). Die vondsten moeten ook overgedragen worden aan het Stadsdepot/DiEP, al dan niet onder een nieuw bruikleencontract.”

Voorlopig dus werk genoeg voor Mirjam en haar vier vrijwilligers. Wilt u een bijdrage leveren aan 'de collectie Dordrecht'? Neemt u dan contact op met m.van.oeveren@dordrecht.nl of telefonisch: 078-7705332.